

B9-0062/2024

15.1.2024

PASIŪLYMAS DĖL REZOLIUCIJOS

pateiktas siekiant užbaigti diskusijas dėl Tarybos ir Komisijos pareiškimų

pagal Darbo tvarkos taisyklių 132 straipsnio 2 dalį

dėl planuojamo pagrindinių kovos su korupcija struktūrų Slovakijoje
panaikinimo ir jo poveikio teisinei valstybei
(2023/3021(RSP))

Vladimír Bilčík, Jeroen Lenaers, Tomas Tobé, Tomáš Zdechovský, Juan Ignacio Zoido Álvarez, Paulo Rangel, Javier Zarzalejos, Antonio López-Istúriz White, Pilar del Castillo Vera, Isabel Benjumea Benjumea, Dolors Montserrat, Rosa Estaràs Ferragut, Gabriel Mato, Isabel Wiseler-Lima, Frances Fitzgerald, Andrzej Halicki, Michaela Šojdrová, José Manuel Fernandes, Sandra Kalniete, Carlos Coelho, David Casa, Franc Bogovič, Karolin Braunsberger-Reinhold, Radan Kanev, Rasa Juknevičienė, Pablo Arias Echeverría, Ana Collado Jiménez, Peter Pollák, Monika Hohlmeier, Siegfried Mureşan, Leopoldo López Gil

PPE frakcijos vardu

Domènec Ruiz Devesa, Matjaž Nemec, Juan Fernando López Aguilar, Evin Incir, Cyrus Engerer, Javier Moreno Sánchez

S&D frakcijos vardu

Sophia in 't Veld, Moritz Körner

RENEW frakcijos vardu

Sergey Lagodinsky

Verts/ALE frakcijos vardu
Konstantinos Arvanitis
The Left frakcijos vardu

Europos Parlamento rezoliucija dėl planuojamo pagrindinių kovos su korupcija struktūrų Slovakijoje panaikinimo ir jo poveikio teisinei valstybei (2023/3021(RSP))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties 2, 4, 6, 7 ir 10 straipsnius,
  - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 325 straipsnį,
  - atsižvelgdamas Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 11, 12, 41 ir 47 straipsnius,
  - atsižvelgdamas į savo 2019 m. kovo 28 d. rezoliuciją dėl teisinės valstybės ir kovos su korupcija ES, ypač Maltoje ir Slovakijoje, padėties¹,
  - atsižvelgdamas į savo 2018 m. balandžio 19 d. rezoliuciją „Tiriamosios žurnalistikos atstovų apsauga Europoje: Slovakijos žurnalistų Jáno Kuciako ir Martinos Kušnírovos atvejis“²,
  - atsižvelgdamas į 2023 m. liepos 5 d. Komisijos komunikatą „2022 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaita. Teisinės valstybės padėtis Europos Sąjungoje“ (COM(2023)0800),
  - atsižvelgdamas į savo Darbo tvarkos taisyklių 132 straipsnio 2 dalį,
- A. kadangi pastaruosius keletą metų Slovakija dėjo vis daugiau pastangų kovodama su aukšto lygio korupcija ir organizuotu nusikalstamumu, įskaitant keliems buvusiems aukšto rango pareigūnams pateiktus kaltinimus kyšininkavimu ir priimtus galutinius teismo sprendimus; kadangi Slovakijos specialioji prokuratūra, kuri veikia nuo 2004 m. rugsėjo 1 d., ir Slovakijos policija atliko pagrindinį vaidmenį nagrinėjant su korupcija ir sunkiais nusikaltimais (įskaitant piktnaudžiavimą ES lėšomis) susijusias bylas;
- B. kadangi mažas ištirtų bylų skaičius ir veiksmingo kovos su korupcija ir organizuotu nusikalstamumu mechanizmo nebuvimas Slovakijoje buvo pagrindinės priežastys, nulėmusios specialiosios prokuratūros Slovakijoje sukūrimą; kadangi kai kuriose kitose valstybėse narėse veikia panašios specializuotos institucijos, įskaitant neseniai sukurtą specializuotą ES lygmens Europos prokuratūrą, kuriai Slovakija pritarė Taryboje;
- C. kadangi pradėjusi vykdyti savo įgaliojimus naujoji vyriausybė nusprendė pagal paspartintą teisėkūros procedūrą atlikti baudžiamojo kodekso pakeitimus, kuriais panaikinama specialioji prokuratūra ir sušvelninamos baudžiamosios sankcijos už sunkius nusikaltimus, įskaitant korupciją ir nusikaltimus aplinkai;

---

¹ OL C 108, 2021 3 26, p. 107.

² OL C 390, 2019 11 18, p. 111.

- D. kadangi taikant paspartintą procedūrą buvo pašalinta prasmingų viešų debatų arba deramo demokratinio proceso galimybė; kadangi daugiau nei 20 000 piliečių ne kartą išėjo į gatves protestuodami prieš kontraversišką pasiūlymą; kadangi dvi peticijas, kuriose pasisakoma prieš vyriausybės pasiūlymus ir paspartintą teisėkūros procedūrą, pasirašė daugiau nei 100 000 piliečių; kadangi Slovakijos prezidentė išreiškė didelį susirūpinimą dėl pasiūlymo ir paspartintos teisėkūros procedūros ir nurodė vetuosianti įstatymą; kadangi 2023 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaitoje Komisija rekomendavo Slovakijai užtikrinti veiksmingas viešas konsultacijas ir suinteresuotųjų subjektų dalyvavimą teisėkūros procese;
- E. kadangi Slovakijos vyriausybė, taikydamą paspartintą teisėkūros procedūrą, nusprendė neatsižvelgti į ekspertų analizę ir pilietinės visuomenės bei Komisijos nuomones, įskaitant išreikštą didelį susirūpinimą dėl to, kaip pasiūlyti pakeitimai galėtų pakenkti kovai su korupcija;
- F. kadangi tuo pat metu vidaus reikalų ministras ėmėsi didelių personalo permainų ir paskelbė apie esminius Slovakijos policijos ir kitų nepriklausomų demokratiškos institucijų struktūrinius ir organizacinius pokyčius, be kita ko, susijusius su rimtas baudžiamąsias ir aukšto lygmens korupcijos bylas Slovakijos nacionalinėje kriminalinėje agentūroje nagrinėjančiais tyrėjais, o tai kelia abejonių dėl tokių pakeitimų motyvų; kadangi Slovakijos vyriausybė pakeitė Slovakijos Respublikos Teismų tarybos narius prieš pasibaigiant jų įgaliojimams ir be tinkamo pagrindimo;
- G. kadangi Slovakijos vyriausybė pateikė parlamentui pasiūlymą dėl teisės akto, kuriuo būtų panaikinta pranešėjų, kurie yra policijos pareigūnai, apsauga, pakenkta žodžio laisvei ir ribojamos visų Slovakijos gyventojų teisės, remiantis savavališku, subjektyviu vertinimu, o tai prieštarauja ES pranešėjų apsaugos direktyvos³ principams;
- H. kadangi 2023 m. gruodžio 18 d. Europos prokuratūra nurodė, kad kai kurie Slovakijos vyriausybės pasiūlyti teisės aktų pakeitimai, susiję su pagrindinėmis teisinėmis ir prokuratūros struktūromis, galėtų kelti riziką veiksmingai Europos Sąjungos finansinių interesų apsaugai, taip pat jos kovos su korupcija sistemai, ir nebepadėtų užtikrinti, kad Slovakijoje už nusikalstamas veikas ES biudžetui būtų baudžiama skiriant veiksmingas, proporcingas ir atgrasančias baudžiamąsias sankcijas; kadangi specialiosios prokuratūros panaikinimas galėtų pakenkti bendradarbiaujant ir koordinuojant veiklą su Europos prokuratūra, ES bendradarbiavimo baudžiamosios teisenos srityje agentūra ir Europos kovos su sukčiavimu tarnyba;
- I. kadangi Slovakijos ministras pirmininkas, siekdamas poliarizuoti Slovakijos visuomenę, dažnai vartoja nesantaiką kurstančią retoriką; kadangi pagarbus apsikeitimas nuomonėmis tarp politinių lyderių ir visų piliečių, įskaitant studentus, turi esminę reikšmę sveikam demokratijos veikimui;
- J. kadangi praeityje vieši politikų išpuoliai prieš žurnalistus, pilietinę visuomenę ir pažeidžiamas grupes Slovakijoje sukūrė palankią aplinką neapykantos kalbai, kuri tapo sunkių smurtinių nusikaltimų, įskaitant Jáno Kuciako ir Martinos Kušnírovos nužudymą, priežastimi; kadangi Ján Kuciak skelbė publikacijas visų pirma apie didelio

---

³ 2019 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/1937 dėl asmenų, pranešančių apie Sąjungos teisės pažeidimus, apsaugos, OL L 305, 2019 11 26, p. 17.

masto mokesčių slėpimo, korupcijos ir pinigų plovimo atvejus ir vykdė tyrimus dėl kelių verslininkų, turinčių ryšių su aukšto rango politikais; kadangi Jáno Kuciako ir Martinos Kušnírovos nužudymas yra viena sudėtingiausių bylų, kurias tiria ir prižiūri specialioji prokuratūra; kadangi esama rizikos, jog byla bus perduota naujam prokurorui, jei specialioji prokuratūra bus panaikinta;

1. reiškia didelį susirūpinimą dėl Slovakijos vyriausybės nepagrįstai taikomos paspartintos teisėkūros procedūros, visų pirma atsižvelgiant į pasiūlytus baudžiamojo kodekso pakeitimus ir specialiosios prokuratūros panaikinimą, nes tai kelia grėsmę teismo proceso vientisumui, trukdo Europos Sąjungai kovoti su sukčiavimu ir kenkia ES finansinių interesų apsaugai ir natūraliai Slovakijos aplinkai; ragina Slovakijos vyriausybę persvarstyti šiuos pakeitimus atsižvelgiant į pasekmes, kurias jie gali sukelti teisinės valstybės principui, ES finansiniams interesams ir ES kovos su korupcija sistemai; ragina Slovakijos vyriausybę gerbti ES pranešėjų apsaugos direktyvos privalomuosius principus ir persvarstyti pasiūlytus pranešėjų apsaugos Slovakijoje pakeitimus; yra ypač sunerimęs dėl to, kad pranešėjams apie pažeidimus retroaktyviai panaikinama jų apsauga, todėl atsiranda teisinis netikrumas; pažymi, kad Slovakijos pranešėjų apie pažeidimus apsaugos tarnyba apie šias problemas pranešė Komisijai;
2. primena, kad kiekvienoje baudžiamosios teisės reformoje turi būti numatytos pakankamos ir tinkamos apsaugos priemonės, siekiant užtikrinti, kad naujos ir esamos baudžiamosios bylos, visų pirma susijusios su aukšto lygio korupcija, būtų toliau veiksmingai nagrinėjamos, taip pat garantuoti teismų nepriklausomumą ir prokuratūros savarankiškumą, laikantis Komisijos rekomendacijų kitose teisinės valstybės principo taikymo ataskaitose; reiškia susirūpinimą dėl to, kad perskirsčius specialiojo prokuroro nagrinėjamas bylas gali atsirasti didelių vėlavimų, ir kad kai kurių bylų nagrinėjimas gali žlugti dėl suėjusių senaties terminų; primygtinai ragina vyriausybę atsižvelgti į ilgalaikį raginimą reformuoti Slovakijos baudžiamojo proceso įstatymo 363 straipsnį ir numatyti galimybę ginčyti generalinio prokuroro nutartį nepradėti baudžiamojo persekiojimo ir kitas priemones ar apsaugos priemones, kuriomis siekiama užkirsti kelią piktnaudžiavimui šia nuostata;
3. pažymi, kad reikalingas išsamus viešas procesas, kuriame būtų atsižvelgta į ekspertų ir atitinkamų institucijų, pvz., Venecijos komisijos, nuomones ir kuriame būtų numatytos tinkamos konsultacijos su suinteresuotaisiais subjektais ir visuomene nacionaliniu ir ES lygmeniu dėl bet kokių dabartinio baudžiamojo kodekso ir struktūrų, kurioms pavesta užduotis tirti Slovakijoje sunkius nusikaltimus, įskaitant korupcijos bylas, ir jose vykdyti baudžiamąjį persekiojimą, pokyčių;
4. ragina korupcijos byloms skirti daugiau žmogiškųjų ir finansinių išteklių ir geriau koordinuoti korupcijos tyrėjų ir prokurorų veiklą laikantis Europos prokuratūros rekomendacijos, siekiant veiksmingiau tirti su korupcija susijusius nusikaltimus;
5. ragina Komisiją atidžiai stebėti šiuos pokyčius ir teikti apie juos informaciją, imtis būtinų veiksmų siekiant užtikrinti teisinės valstybės principo taikymo apsaugą ir teismų nepriklausomumą, visų pirma atsižvelgiant į aukšto lygio korupcijos bylas, ir apsaugoti ES finansinius interesus;

6. pripažįsta ir remia piliečių ir nevyriausybinių organizacijų (NVO) vaidmens ir dalyvavimo svarbą apsaugant ir puoselėjant demokratiją ir teisinės valstybės principą; ragina įtraukti suinteresuotuosius subjektus į teisėkūros procesą, visų pirma atsižvelgiant į paspartintų procedūrų naudojimą;
7. reiškia padėką Jánui Kuciakui, praėjus šešeriems metams nuo jo užpuolimo ir jo reikšmingam darbui tiriamosios žurnalistikos srityje; ragina Slovakijos valdžios institucijas užtikrinti, kad teisingumas būtų įvykdytas;
8. primygtinai ragina politinius lyderius konstruktyviai ir pagarbiai bendradarbiauti su piliečiais, laikantis demokratiškos debato principų ir gerbiant valdžios institucijas, teisinės valstybės principą ir akademinę laisvę; todėl ragina vyriausybės pareigūnus susilaikyti nuo žodinių išpuolių prieš asmenis, žurnalistus ir pilietinės visuomenės organizacijas; atkreipia dėmesį į tai, kad valstybės ir vyriausybės pareigūnai turi pareigą tarnauti visiems piliečiams, visų pirma šalyje, kurioje padaryti neapykantos nusikaltimai ir kurioje buvo nužudyti žurnalistai;
9. smerkia netinkamas ir nepagarbias ministro pirmininko išsakytas pastabas, įskaitant pastabas, nukreiptas prieš studentą, kuris dalyvavo iniciatyvoje, kuria siekiama skatinti akademinį mainus dėl teisinės valstybės principo taikymo Slovakijoje būklės; ragina vyriausybės pareigūnus susilaikyti nuo abejonių dėl teismų sprendimų teisėtumo; yra labai susirūpinęs dėl paskelbtų planų priimti teisės aktą, kuriuo būtų pažeidžiama pilietinė erdvė, be kita ko, apribojant NVO darbą ir stigmatizuojant iš užsienio finansavimą gaunančias organizacijas;
10. perspėja dėl bet kokio politinio kišimosi į redakcinį nepriklausomumą ir žurnalistų sąžiningumą; su nerimu atkreipia dėmesį į planuojamą pagrindinio šalies visuomeninio transliuotojo, Slovakijos radijo ir televizijos, restruktūrizaciją; pažymi, kad svarbu išlaikyti laisvą ir nepriklausomą žiniasklaidą, kuri yra demokratinės visuomenės pagrindas;
11. apgailestauja dėl ministro pirmininko ir kelių vyriausybės pareigūnų sprendimo sustabdyti bendravimą su pagrindinėmis žiniasklaidos priemonėmis ir pripažįsta, kad tai yra didelė kliūtis visuomenės teisei gauti atitinkamą vyriausybės informaciją; pažymi, kad tokie veiksmai apriboja žiniasklaidos laisvę ir skaidrumą ir prisideda prie manipuliatyvios dezinformacijos sklaidos viešojoje erdvėje;
12. ragina Slovakijos vyriausybę laikytis lojalios bendradarbiavimo su ES institucijomis principo;
13. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūrai ir Europos prokuratūrai.